

Broj: 03-04-440-3/22; 03-04-559-11/22
Sarajevo, 19.05.2022. godine

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zastupnički dom

n/p gosp. Ivanu Miličeviću, tajniku
n/p gosp. Adisu Arapoviću, zastupniku

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJI
SARAJEVO

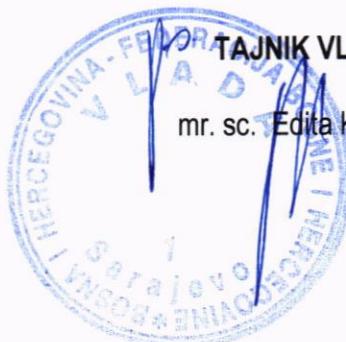
Primljeno: 20-05-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
OSM	-02-	128	122

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje

Poštovani,

Sukladno članku 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u svezi sa člankom 116. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), u pritvku Vam dostavljam akt Federalnog ministarstva trgovine, broj: 01-02-313/22 od 16. svibnja 2022. godine, koji se odnosi na zastupničko pitanje zastupnika Adisa Arapovića.

S poštovanjem,

TAJNIK VLADE

mr. sc. Edita Kalajdžić

Privatak: kao u tekstu

Broj: 01-02- 313 /22
Mostar, 16.05.2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

n/p mr.sc. Edita Kalajdžić, sekretar

SARAJEVO
Ul. Hamdije Čemerlića broj 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA
SARAJEVO

D. BROJ: 185-2022			
Šifra	Ministarska	Podni	Broj
03-04-440-3			2022

559-11/2022

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Adisa Arapovića

Veza: Vaš akt broj: 03-04-440-3/2022 od 11.04.2022. godine i
Vaš akt broj: 03-04-559-11/2022 od 06.05.2022. godine.

U skladu sa odredbom člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“ br. 6/10, 37/10 i 62/10, 39/20 i 67/21), u prilogu Vam dostavljamo tri primjerka odgovora na zastupničko pitanje, koje je postavio zastupnik Adis Arapović, zastupnik Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

MINISTAR

Zlatan Vujanović

Prilog: kao u tekstu

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Odsijek za cijene
3. a/a

Broj: 01-02-313/22
Mostar, 16.5.2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
ZASTUPNIČKI/PREDSTAVNIČKI DOM
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
n/p Ivan Miličević, sekretar
n/p Adis Arapović, zastupnik

SARAJEVO

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje zastupnika Adisa Arapovića,
dostavlja se

U skladu s odredbom člana 75. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine—Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“ br. 6/10, 37/10, 62/10,39/20 i 67/21), na pitanje koje je na, 32. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj 27.aprila 2022. godine, obnovio zastupnik Adis Arapović, i glasi:“ Koje konkretne mjere je poduzela Vlada Federacije BiH i Ministarstvo trgovine u prva tri mjeseca 2022. godine kako bi se zaustavio nekontrolirani rast cijena životnih namirnica i energenata? Koji su rezultati tih mjera; u skladu s nadležnostima Federalnog ministarstva trgovine, dajemo sljedeći:

O d g v o r

Federalno ministarstvo trgovine u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na trgovinu, funkcioniranje jedinstvenog tržišta, utjecaj privrednog sistema i ekonomske politike na tržište roba i usluga, odnose ponude i potražnje, cijene roba i usluga, zaštitu potrošača i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o kontroli cijena je propisano je da privredna društva, druga pravna i fizička lica slobodno formiraju cijene proizvoda i usluga prema uvjetima tržišta, osim za proizvode za koje je posebnim propisom utvrđen drugačiji način formiranja cijena. Istim Zakonom propisano je da svaki organ u okviru svojih nadležnosti može propisati mjere neposredne kontrole cijena koje se zasnivaju na ekonomskim kriterijima i propisuju se izuzetno ukoliko nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i kretanju cijena, a kao mjere koje se mogu propisati: određivanje najvišeg nivoa cijena, zadržavanje cijena na određenom nivou (zatečene cijene), davanje saglasnosti na cijene, odnosno tarife, utvrđivanje marži u trgovini (kalkulativne cijene) i obavještanje o promjeni cijena i marži za proizvode i usluge (evidencija cijena).

Imajući u vidu djelokrug poslova kojima se bavi Ministarstvo, a u skladu sa Planom rada, Ministarstvo je u 2020. i 2021. poduzelo niz mjera i aktivnosti koje su imale za cilj regulaciju tržišta, cijena i prometa životnih namirnica i drugih proizvoda i naftnih derivata u cilju zaštite ekonomskih interesa potrošača i onemogućavanja sive ekonomije u Federaciji BiH.

Rast cijena hrane, kako u BiH tako i u cijelom svijetu, započeo je s pandemijom COVID-19, koja je uzrokovala drastične poremećaje u ponudi, odnosno proizvodnji i prometu roba i usluga. Potražnja je rasla, a virus je zatvorio mnoge tvornice, ugasio trgovačke putove i time smanjio ponudu brojnih dobara. Izbijanjem rata u Ukrajini nastali su dodatni problemi, koji su višestruko negativno uticali na ograničenja u ponudi energije i hrane i na funkcioniranje globalnih lanaca snabdijevanja.

U kontekstu navedenog bitno je istaći da je BiH uvožno orijentisana, odnosno uvozi preko 80 posto hrane i kao zemlja s nedovoljno razvijenom poljoprivredno prehrambenom proizvodnjom ne može uticati na smanjenje nabavnih cijena tih uvoznih proizvoda. Pored navedenog bitno je istaći da BiH 100% uvozi energente (naftne derivate i prirodni gas). Inflacija u Bosni i Hercegovini je spoj faktora na strani ponude i potražnje koji uvjetuju kontinuirani rast cijena roba i usluga. Na strani ponude uglavnom se radi o faktorima iz vanjskog okruženja, a rezultat su geopolitičke nestabilnosti, koje su dodatno povećane, kako smo već naveli, ratom u Ukrajini, odnosno ograničenjima u ponudi energije i hrane i poremećajima u funkcionisanju globalnih lanaca snabdijevanja. Na strani potražnje radi se o faktorima iz vanjskog okruženja, odnosno ekspanzivnoj monetarnoj politici zemalja EU, a odnosi se na monetarne intervencije tih zemalja za oporavak i rast ekonomija nakon pandemije COVID-19.

Vezano za mjere neposredne kontrole cijena koje je u 2020. i 2021. godini donijela Vlada Federacije BiH, na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine, bitno je naglasiti da je u skladu sa članom 7. Zakona o kontroli cijena, Vlada Federacije BiH obavijestila oba doma Parlamenta Federacije BiH u roku od 15 dana od dana propisivanja mjera neposredne kontrole cijena od interesa za Federaciju BiH.

Oba doma Parlamenta Federacije BiH su razmatrala i primila na znanje Informaciju o donošenju odluka o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena od interesa za Federaciju BiH za 2020. i 2021. godinu.

Na tematskoj sjednici Vlade Federacije BiH održanoj od 28.02.2022. godine, na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine, usvojen je Zaključak, kojim je zadužena Federalna uprava za inspekcijske poslove (FUZIP) da **prioritetno vrši kontrolu nad primjenom Odluke o propisivanju mjera neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za naftne derivate („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/21) i Odluke o izmjeni Odluke o propisivanju mjere neposredne kontrole cijena utvrđivanjem maksimalne visine marži za pojedine osnovne životne namirnice i druge proizvode („Službene novine Federacije BiH“, broj: 28/21).**

Nadzor nad provođenjem navedenih odluka kontinuirano vrše nadležne tržišne inspekcije. U provođenju kontrola nad formiranjem cijena i marži shodno odlukama Vlade FBiH o neposrednoj kontroli cijena utvrđivanjem maksimalne visine marže za naftne derivate i 17 grupa pojedinih osnovnih životnih namirnica i drugih proizvoda, prema zadnjim podacima Federalne uprave za inspekcijske poslove (FUZIP) od

11.04.2022. godine, u toku marta 2022. godine je, prema sublimiranim rezultatima FUZIP i svih deset kantonalnih inspekcija, izvršeno 1.155 inspekcijskih nadzora.

Za konstatovane nepravilnosti u primjeni navedenih odluka izdato je 430 prekršajnih naloga s finansijskim teretom od 352.800,00 KM. Subjektima kod kojih su uočena blaga odstupanja izdato je 137 rješenja o otklanjanju nedostataka.

Od ukupnog broja nadzora, federalni tržišno, turističko-ugostiteljski inspektori izvršili su 153 inspekcijska nadzora u kojima su utvrđene 82 nepravilnosti, što podrazumijeva izdavanje 159 prekršajnih naloga s finansijskim teretom od 148.850,00 KM. U svrhu praćenja i održavanja stanja u skladu s mjerama propisanim odlukama Vlade FBiH, inspektori FUZIP izvršili su i 94 kontrolna nadzora.

Najveći broj inspekcijskih nadzora izvršili su inspektori Kantonalne uprave za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo (290) i Ministarstva privrede Srednjobosanskog kantona (273), a najveći broj prekršajnih naloga izdali su inspektori Federalne uprave za inspekcijske poslove (159).

Pored navedenog, ističemo da je 9.3.2022. godine Zastupnički dom Parlamenta Bosne i Hercegovine usvojio Prijedlog zakona o izmjenama zakona o akcizama u BiH, kojim se ukidaju akcize na naftne derivate u trajanju od šest mjeseci.

Na sastanku entitetskih premijera i predsjedavajućeg Vijeća ministara od 10.3.2022. godine, premijer Federacije BiH je **dao preporuku i punu podršku Vlade Federacije BiH** za donošenje makroekonomske mjere temporalne suspenzije akcize na naftne derivate na period 6 mjeseci, s mogućnosti produženja iste na dodatna tri mjeseca. Ističemo da realizacija i donošenje navedene mjere nije u nadležnosti entitetskog nivoa vlasti.

U kontekstu naftnih derivata obavještavamo vas da je u 2019. godini Federalno ministarstvo trgovine izvršilo digitalizaciju normiranih postupaka vezano za dostavljanje obavještenja o promjeni cijena i marži naftnih derivata na benzinskim pumpama u Federaciji BiH. Prva komponenta projekta digitalizacije odnosila se na izradu i implementaciju web aplikacije za registraciju, odnosno unos relevantnih podataka o benzinskim pumpama i prijavu promjena cijena i marži.

Nastavak procesa digitalizacije okončan je izradom mobilne aplikacije **FMT FBiH oil info**. Ovom mobilnom aplikacijom omogućeno je svim građanima da raspoložu sveobuhvatnim i pravovremenim informacijama o cijenama goriva u istom momentu kada te informacije dobije resorno Federalno ministarstvo trgovine i Vlada Federacije BiH. U pregledniku mobilne aplikacije pod nazivom „Najniže cijene“ nalaze se cijene derivata na izabranom lokalitetu i iste su poredane od najnižih do najviših cijena. Pored cijena navedena je i geolokacija konkretne benzinske pumpe, kao i javno dostupni navigacijski servis Google Maps koji korisnika vodi do izabrane lokacije. Ova mobilna aplikacija svakim danom značajno multiplicira broj korisnika, jer pored građana BiH, istu koristiti putnici iz regiona, dijaspora, turisti iz Evrope i ostatka svijeta, itd.

Građani korištenjem mobilne aplikacije FMT FBiH oil info imaju sveobuhvatnu i pravovremenu informaciju o trenutnim cijenama na benzinskim pumpama u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojih trenutno ima 709, kao i relevantnu informaciju za kupovinu po najnižim cijenama u ponuđenom aktuelnom rasponu, te tako, na najefikasniji način, mogu ostvariti svoje autonomno pravo izbora pri kupovini i značajno osnažiti svoju ulogu na tržištu i svoje povjerenje dati najpovoljnijim, odnosno socijalno najodgovornijim prometnicima naftnih derivata

Kumulativni benefit za potrošače naftnih derivata korištenjem ove mobilne aplikacije dat je u daljem tekstu.

Mobilnu aplikaciju „FMT FBiH oil info“ koja se koristi za praćenje cijena naftnih derivata na benzinskim pumpama u Federaciji BiH, trenutno ima više od 115.000 korisnika za Android operativni sistem (posljednji statistički podatak preuzet sa Google Play Store platforme o broju korisnika ove mobilne aplikacije za Android operativni sistem). i preko 10.000 korisnika za iOS operativni sistem, što je impozantan broj

Prema podacima iz Informativnog sistema u Federalnom ministarstvu trgovine za kontrolu prometa na benzinskim pumpama u Federaciji BiH (IS NKPND) dnevna potrošnja naftnih derivata u 2021. godinu iznosila je cca 2,1 milion litara, a broj registrovanih motornih vozila u Federaciji BiH prema podacima BIHAMK-a je nešto manji od 700.000, a što sa sigurnošću implicira da svaki šesti vozač ima instaliranu mobilnu aplikaciju FMT FBiH oil info. Prema tome, ako se 2,1 milion litara podijeli sa šest, dođemo do iznosa od 350.000 litara prodanog goriva građanima koji su prije kupovine izvršili uvid u mobilnu aplikaciju.

Raspon cijena po općinama i gradovima kreće se od 0,20 KM, 0,30 KM i više po litru naftnog derivata. Kada se taj najniži iznos od 0,20 KM pomnoži sa 350.000 litara, dobije se iznos od 70.000 KM, što predstavlja kumulativnu uštedu za građane FBiH na dnevnoj osnovi. Dnevna ušteda od 70.000 KM pomnožena sa 120 dana za prva četiri mjeseca 2022. godine, daje iznos od 8,4 miliona KM.

Zasigurno da je situacija na tržištu i nagli skok cijena naftnih derivata dovoljan razlog za povećan interes građana za korištenje ove mobilne aplikacije „FMT FBiH oil info“, koja u realnom vremenu omogućava pristup svim cijenama goriva na konkretnoj lokaciji. **Stoga, možemo zaključiti da je u praksi uvođenje ove mobilne aplikacije pokazalo svoju punu opravdanost u ovim ekonomski veoma zahtjevnim vremenima, te donijelo uštede svima onima koji je koriste.**

U slučaju da nastupe ili mogu nastupiti veći poremećaji na tržištu i u kretanju cijena, Federalno ministarstvo trgovine u funkciji zaštite javnog interesa i zaštite interesa potrošača, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima provodi odgovorne politike.

Ovo se naročito odnosi na prikupljanje i analizu podataka o cijenama i funkcionisanju tržišta, primjenu odluka koje su na snazi i čiju primjenu kontrolišu nadležni inspekcijski organi, kao i na pripremanje novih prijedloga odluka mjera neposredne kontrole cijena.

S poštovanjem,

MINISTAR
Zlatan Vujanović